

npe in navdalo ljudi z bridkimi skrbmi za bodočnost. Da nam je odkrivalo strehe, polomilo in zdrobilo okna, je pri takem strašnem neurju tako naravno!

Pevski zbori! Ali že imate Pevčevo pesmarico? V Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška in Aleksandrova cesta, jih dobite. Vsak snopič po Din 10.—

Klemenčič:

Narodne šege in prazniki v Prlekiji.

Držimo se najprej koledarja.

Novo leto, Tri kralje in Svečnico oznanjajo koledniki.

Sv. Pavel, dne 25. januarja: Otroci zgodaj vstanejo, tresejo sadno dreve, da bolje rodi, krikajo ter se prekopicavajo. Iz gozda prinesejo več brinjevih grmov, katere na domu smodijo in razširjajo tako prijeten vonj.

Na Blažovo, dne 3. februarja, se ljudje čučkajo, ovijajo s pleteno blagoslovljeno svečo, ki na koncu gori, da jih kača ne piči.

Pust se slavi, kakor po drugih krajih, s pustnimi orači. Štiri enako oblečeni dečki z dolgimi belimi srajcami vrh topleje obleke, vlečejo plug, eden pluži, eden goni in poka z bičem. Kurent ali fašenk ima obrnjen kožuh, na glavi volovske rogove, na obrazu krinko, na zadnjici pa kravji zvonec. Nosač nosi v košu nabrana darila. — Pripeti se tudi, da orače tu in tam napodijo. Najtežje uideta seveda nosač s klobasami in jajci v košu in kurent s svojim zvoncem, ker se ga tudi v gozdu sliši kod beži, a zvonca si ne more hitro sneti. — Tudi zbijanje svinjskega piskra na kolu z zavezanimi očmi je v navadi na pust. — Odrastli fantje in dekleta plešejo popoldan in v noč do polnoči za debelo repo. — Gospodinje dajo jesti kuram v obroč.

Cvetna nedelja: Veliki presmeci

pomenijo pogum. Radi tega odrastli fantje ne vidijo radi pri mlajših velikih presmecov. Kaj radi jim prerazavajo presmece, da razpadejo v šibe. — Šibe blagoslovljenih presmecev se porazdele po stanovanjskih prostorih in po hlevih. Po ena šiba se vtakne za tram, vrže na streho, vtakne pri svinjaku, kravjem, konjskem hlevu. Popoldne se celo zanesejo šibe k že izvršenim setvam. K še neizvršenim setvam po Cvetni nedelji vzame gospodinja po eno šibo, ko gre sejat, ter jo vtakne v zemljo na ogon.

Na veliko soboto zvečer in nedeljo zjutraj kurijo vuzemice. Dekleta nesejo k maši v žepu fajgljevo seme. Lase si močno skuštrajo in jih spustijo daleč spod rute na čelo, da so fajglčki dvojni, košati. — Po maši posejejo seme na že prej v to svrhu pripravljene grede. Od blagoslova se da vsem domačim živalim, še čebelam pokusiti, le mački ne, ker blagoslov otepa. Kosti se shranijo na podstrešje ter se kuri z njimi ob nevihti, jajčne lupine se potrosijo okrog hiše v odvrčanje kač.

Jurjevo praznujejo edino le še pastirji. Pastirice spletejo na paši vence ter jih ovijejo kravam okrog rogov. Pastirji pokajo z biči ter odganjajo čarovnice.

Na Florijanovo morajo moški zakuriti, da pri hiši ne zgori. — Običajna jed na ta dan je cvrtje. Ponoči na Florijanovo gredo tudi fantje kuriti od hiše do hiše. Kmetice jim dajo jajca, katera si prihodnjo nedeljo sprazijo.

Pankracij, Servacij, Bonifacij, dne 12., 13. in 14. maja, slovijo kot ledeni možje.

Na binško nedeljo ženejo zgozdaj na pašo. — Kdor dolgo spi, je »finkoštna lüknja«.

Medard, Primož in Felicijan, dne 8. in 9. junija, so vremenski preroki. Vidovega dne 28. junija mora biti vsakdo črešenj sit.

Sv. Terezija dne 15. oktobra vabi v argatev.

Na god vseh svetnikov, dne 1. novembra, dobijo otroci štručke. Na večer se pusti na pogrneni mizi nekaj vina, katerega pridejo ponoči pit verne duše.

Sv. Martin dne 11. novembra krstí mošt v vino. V potoke naj bi se šlo z rešiti mošta lovit.

Sv. Barbara dne 4. decembra je otroški praznik. Otroci gredo od sosedo do sosedo. Prišedši v hišo, pozdravijo: »Bog vam daj dobro jutro in sv. Barbara!« Nato gredo v gosjem redu okrog mize in govorijo: »Bog vam daj dosta picik, dosta recik, dosta gosk, dosta puranov, dosta svinj, dosta krav, dosta konj, dosta kruha, malo dece!« — Hudomušni otroci pa žele malo kruha, dosta dece, vrhtega plantavo kobilo in daleč k mlini. — Med ceremonijo se vržejo otroci pod klop okrog peči. Kmetice jih navadno obdarijo s svežim kakor tudi suhim sadjem in orehi.

Sv. Miklavž dne 6. decembra se slavi kakor drugod po Sloveniji.

Sv. Lucija dne 13. decembra je tudi otroški praznik. Preoblečeni odrastli jih strašijo z na krožniki izkopanimi očmi, katere so dobili pri mesarju, ali jih imajo od zaklane domače perutnine. Otroci morajo moliti in obljubiti, da bodo pridni. Nato se jih istotako obdaruje.

Na sveto noč je luč, dokler se ne vrnejo ljudje od polnočnic. Fantje, ki imajo opravljati konje, si nasipljejo v žep pšenice. Ko se vrnejo od polnočnic, dajo jo zobati konjem.

Največji otroški praznik pa je izvestno pametiva dne 28. decembra. Otroci se oborožijo z dolgimi šibami, fantje tu in tam tudi s kordabači, ki so si jih iz vrbe sami spletli. Dečki obesijo čez rame kanjer (torbo), a deklice vzamejo cekar za darila. Prišedši k hiši pozdravijo: »Dober dan vam Bog daj in sv. pametiva!« Nato se prične znana ceremonija. Domači jih obdarijo. Otroci se pa zahvalijo: »Bog vam daj tako repo, kot je moja glava in tak lan, kot je moja šiba.«

»In začela se je stavba kapelice. Eden je dal nekaj dreves, drugi so tesali, tretji so vozili stavbeni les na lice mesta in sicer na mali hribček tik pred trgov Sv. Lenarta, kjer je stal, kakor so pravili ljudje, nekdanj grad. Hitro so napravili luknje za sohe, krepko so prijeli vsi, kmalu so bili postavljeni stebri, v naglici so bile obite stene z deskami. Napravili so tudi streho, katero so pokrili z listjem in mahom, češ, drugo leto se napravi že lepša streha.

V kratkem je stala na griču mala kapelica. Njena notranjost je bila še priprosta. Stene so bile gole, le nasproti vhodu je bil pribit velik križ, na katerem je visel kip Križanega. Ob vsaki strani sta stali dve sveči, kakor tudi spodaj pri nogah.

A Koloman Šef ni miroval, šlo mu je za to, da dobi čimpreje sredstva za pozidanje večje cerkve, ki bi bila veličastno svetišče za božji grob, ki bi naj našel tukaj svoje mesto. Obhodil je še enkrat vse kraje ter prosil za darove. Obrnil se je tudi do oskrbnika v Hrastovcu Mihaela Trenak.

Šefu je bilo znano, da je bil Trenak oskrbnik že pri očetu sedanjega graščaka, ki je bil naklonjen protestantizmu in imel celo nekaj časa

predikanta v hrastovškem gradu, ki pa je moral zapustiti ta kraj, ker tega ni trpela graščakinja Margareta.

Oskrbnik Trenak, ki se je napram graščakinja delal vnetega katoličana, je v svojem srcu bil naklonjen krivi veri. Slišal je tudi o skakačih in njih stremljenju in bil vsled tega radoveden, zvedeti kaj natančnejšega o cilju, ki ga zasleduje ta družba.

Zato se je prav razveselil, ko je prišel neki večer k njemu Koloman Šef.

Poznal ga je kot svojega podložnika, ko je prišel v grad na delo; ugajala sta mu njegova resnost in nastop, bilo je videti, da je nekaj posebnega in ima na sebi neko privlačno moč.

»Kaj pa je Koloman,« nagovori ga Trenak nenavadno prijazno, »kaj te privede še v pozni uri sem, ali je kaj tako nujnega?«

»Spoštovani gospod oskrbnik,« pravi Šef ponižno in se globoko prikloni, »vzeli ste mi besedo iz ust, kako ste mi olajšali pot, ko ste tako milostni.«

»Kaj pa takega, Šef,« praša Trenak, kateremu so te besede očitno ugajale, ter mu celo veli, da sede na klop pri dverih.

Dalje bo sledilo.

Plakate za veselje in prireditve naročajo v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.